

ro vel in speciebus lœsi esse noscuntur: hoc etiam comperenter, ei cui ab istum est, iubemus sine ambiguitate restituiri, ut undique provinciarum habitatores legitima sua recipiant & nostri temporis possint felicitatem sentire.

XV. De servis qui tyrannorum tempore liberas duxerunt uxores.

Lud etiam præteritis capitulis inferendum esse censimus: Ut si qui per Gothica & ferociatis nefandissima tempora servi constituti liberas uxores inventantur duxisse, vel etiam liberis hominibus ancilla conjuncta licentiam quidem libera personæ deciderint per præsentes nostris mereantur affectus, ancilla, videlicet vel serva in dominorum suorum iure remanentibus, nullo præjudicio dominis servorum vel ancillarum ex præterito tempore gerendo. Si vero in posterum etiam conjugia tenenda esse putaverint, nullum & præjudicium circa libertatem propriam patiantur, filii vero matrem conditionem sequantur, quod etiam in illis, qui ex tali conjugio natu sunt, obtinere jubemus.

XVI. De servis & colonis ab alio detentis.

Servos etiam vel colonos, quos ab aliquo contigerit detineri, suis refutu dominis una cum mediopatrimonio prole jubemus.

XVII. De Deo dicatis virginibus.

Cum autem tyrranicæ ferociatis præsumptionem res etiam illicitas quasi permisit eis fine dubius sit: sancimus, ut si mulieres Deo sacras vel habitum religiosum habentes sibi conjuncte inventantur, nullam eis tendent, vel doles forte conscriptas iterum monasterii vel ecclesiæ, aut sancto propulo cui dedicata sunt, restituantur.

XVIII. Ne pro comparatione specierum collatoris graventur.

NE vero per coemptions etiam quocunque collatores detrimentum sustinet inventantur, sancimus per unamquamque provinciam illarum fieri speciem coemptionem, que per eandem provinciam abundare noscuntur: neque enim eis quod ibi non abunde nascitur, coemptionem non fieri patimur: pretius videlicet pro specierum venialitate, que tunc temporis in foro 9 rerum venalium obtinere noscuntur, statuendis, ipsi tamen pretiis specierum unicuique collatorum in tributorum imputandis exactionem, commerciis videlicet navium nullo modo prohibendis, ut & nostrarum felicissimus exercitus posse nutriti, & collatores aurarias 10 functiones ex abundantium specierum commercio infundere valeant, distributione coemptionis pro arbitrio tam locorum antistitis quam primum uniuscunusque celebranda, ne collatores ex officiorum 11 avaritia per quemcumque modum opprimi deantur.

XIX. De mensuris & ponderibus.

UT autem nulla fraudis vel lassionis provinciarum nascatur occasio, iubemus in illis mensuris vel ponderibus species vel pecunias dati vel suscipi, quæ beatissimo Papæ vel amplissimo senatu nostra 12 pietas in præsenti tradidit.

XX. De mutatione solidorum, id est, monetarum.

Cum autem scimus veterum Romanorum principum solidos per illa loca facile inveniri, comperimus autem negotiatoris vel alios quosdam propter mutationem solidorum dispendium aliquod collatoribus nostris inferre: sancimus, solidos Romanorum principum forma signatos sine permutatione dispendio per omnes provincias ambulare, & per eos celebrari contrahens: cum, qui dispendium aliquod permutationi solidorum inferre præsumperit, pro 13 unoquoque solido alterum tantum ei cum quo contrahent, inferat.

XXI. Ut prius satisfaciat & quod nulli quis.

Si quis etiam de rebus immobileibus ad alium pertinens aliquem ornatum vel materialia abutiles inventari modis omnibus reficiere: vel si jam alicuius injuncti 14 sedis, pretio, quod satisfacere coartetur, ut undique nostrum legum conservetur auctoritas. Instrumenta 15 etiam quæ ad alios pertinentia, forte ab aliis detinentur, prioribus dominis jubemus restituiri, ut omnes undique nostrum legum adjutorio portantur. Si vero instrumentum perire inveniatur, cuius exemplar apud alterum invenitur, utrumque duobus 16 scriptis authenticis, prout in contraxis 17 foliis est, ex eo quod apud partem alteram invenitur, aliud conferib; jubemus, & parti dari, cujus jam instrumenta perierint, ut competentem possit habere cautelam. Sed si quis instrumentum alienum sive ipse tollendo, sive quocunque casu inveniendum magnitate vel incendit 18 vel abscondit, aut corruptit, aut quocunque modo habere defierit, tunc quanti interest ejus, ad cuius jura instrumenta pertinebunt, is qui dolum fecit, satisfacere compellitur. Dat, die, anno, & Consil. SS.

XXII. Ut dominus ministretur Medicis & diversis.

A nonnam etiam quam & Theodosius 19 dare solitus erat, & nos etiam Romanis indulsumus, in posterum etiam dari præcipimus, sicut etiam annonas, quæ grammaticas ac oratoribus vel etiam medicis, vel jurisprudentis annas dari solitus erat, & in posterum suam professionem scilicet exercentibus

Nonnum in Greco.

1. Facit Edict. 11. 5. ed.

2. Quibus Gothi Italianam tenuerunt.

3. Matrimonia tempore tyrannidem contra dictum cum ancillis, dissolvi possunt.

4. Observa-

tum sequitur quod ingenuum est.

5. Partus ven-

suum sequitur partus.

6. Parentis restitu-

tum sequitur.

7. In auctio-

ne in auctio-

Ut sufficiens numerus testium testamentum ratum faciat, tametsi id neque illorum subscriptiones, neque signacula habeat.	42
Ut per scribendi ignaros etiam testamenta confirmantur.	43
A quibus obsignari testamento oporteat.	44
Ut sententiam judices in literas referant, suaque manu obsignent.	45
Abrogatio quarundam de curiis & decurionibus latarum legum.	46
Abrogatio legis, quæ Senatus prætores, decurioni bus vero præfectos constituerent concedebat.	47
Ne mulieres in contractibus testimonium praebant.	48
Ne servi ad dicendum testimonium admittantur.	49
Ut donationes, quæ in literas relate non sunt, ad quingenios usque aureos valeant.	50
De invento thesauro, cuius esse debeat.	51
Ut tam veterum principum, quam recentiorum numismata, modo jussi ponderis, probæque manu obsignent, valeant.	52
Ut cuicunque tam intra civitatem, quam extra, mortuos leperiles liceat.	53
Ut dominicus diebus omnes ab operibus videntur.	54
U <i>Judei secundum Christianismi ritus vivant.</i>	55
De oris maritimis.	56
Quantum in pescatis remora pescatorum inter se distare debent.	57
Ne sanguine cibus conficiatur.	58
Abrogatio legis, quæ hominem liberum se vendere permittit.	59
Quia poena calfratrum affici debeant.	60
Tributorum exactiones, si plus, quam debeant, exegerint, qua poena afficiendi sint.	61
De poena ejus, qui rem aliquam publicam vendiderit.	62
De poena illorum, qui res veritas ad hostes transferunt.	63
De poena eorum, qui naufragium suppresserint.	64
De incantatorum poena.	65
De plagio.	66
Deis, qui ad hostes transeunt, suaque sponte revertuntur.	67
U <i>monachis & clericis tutores esse possint: sed ab administratione ac pupillorum rectione arceanter.</i>	68

INDEX CONSTITUTIONUM IMPERIALIUM AB ENIMUNDO BONEFIDIO COLLECTARUM.

Heraclii.

D <small>e</small> fidei.	1
D <small>e</small> Iudæis.	2
D <small>e</small> foro competenti Episcoporum, & clericorum, & monachorum.	3
L <small>e</small> onis Icomonachi.	
D <small>e</small> Hebræis & Montanis.	1
D <small>e</small> patrimonio templorum urbis Romæ, & de capitatione infantium.	2
D <small>e</small> duabus filiis præstandis provinciarum administritoribus.	3
C <small>onstantini</small> Caballini.	
D <small>e</small> reliquiis & intercessione sanctorum.	1
N <small>icophori</small> .	
D <small>e</small> militia in opum, de chartiario, & fumario, & naucleris, & inventione thesauri, & aliis quibusdam.	1
D <small>e</small> usura.	2
D <small>e</small> vatis facis & rebus Ecclesiasticis.	3
L <small>e</small> onis Armenii.	
D <small>e</small> prefecto poenam adulterio non irrogante.	1
Theophilii.	
D <small>e</small> imaginibus.	1
D <small>e</small> expulsione Monachorum.	2
D <small>e</small> coniubio Perlarum cum Romanis.	3
D <small>e</small> tonfuræ capillorum.	4
D <small>e</small> poenâ raptoris equi.	5
B <small>asilii</small> .	
D <small>e</small> judicib; & foris quibusdam: & de pauperibus lites habentibus.	1
D <small>e</small> notis numerorum.	2
L <small>e</small> onis & Alexandri.	
D <small>e</small> judicibus.	

Constantini Porphyrogenetta.

D <small>e</small> rebellibus & seditionis anathemate feriendis.	1
D <small>e</small> polygamis.	2
E <small>udem.</small>	
N <small>ovella</small> secunda constitutio, De voluntariis homicidiis, suis ipsius quidem eos prater vim prioris, per commiserationem: damnans autem perpetuo exilio & bonorum spoliatione.	1
D <small>e</small> laicis, qui intestati moriuntur absque liberis.	2
R <small>omani</small> senioris.	
D <small>e</small> prædiorum acquisitione.	1
D <small>e</small> referendanda venditione.	
D <small>e</small> prælatione,	1
N <small>icophori</small> Phoca.	
D <small>e</small> tetartero quod est numismatis genus.	1
D <small>e</small> codem, & lixaggio.	2
D <small>e</small> prælatione.	3
N <small>icophori</small> Botaniata.	
D <small>e</small> solutione matrimonii ob furem conjugis.	1
D <small>e</small> revelatione fiscalium debitorum.	2
A <small>lexii</small> Commeni.	
D <small>e</small> estate ineuntium officia.	1
D <small>e</small> nuptiis amiti & fratris filiæ cum filio fratri & parru.	2
D <small>e</small> sponsalibus, Novella celebrandi Imperatoris Domini Alexii Commeni, emissa mense Julio indictionis septimæ anni (ab orbe condito) 6592.	3
D <small>e</small> solutione sponsalium.	4
D <small>e</small> chartophylace.	5
D <small>e</small> doctribus.	6
D <small>e</small> electis ad Orientales ecclesiæ.	7
D <small>e</small> erigendis episcopatibus in metropoles.	8
D <small>e</small> relibus & beneficio matrimonii servorum.	9
D <small>e</small> oblationibus & aliis ecclesiasticis juribus.	10
D <small>e</small> foro clericorum, & de judice per rescriptum prohibito caulam ad le transmissam discepere.	11
Zoa.	
D <small>e</small> redditu magna Ecclesiæ, & allelengyo.	1
D <small>e</small> executoribus testamentorum.	1
D <small>e</small> febris.	2
D <small>e</small> synodica subnotatione patriarchæ Lucæ de nuptiis septimi gradus cognitionis.	3

De decisione Sifnii de nuptiis duorum fratrum cum duabus consobrinis.	11
De citatione absentium.	12
De nuptiis cum duabus sobrini.	13
De tonsura mulierum degere volentium in monasterio, pro trimestre facta.	13
De foro Judæorum.	14
Alexii Commeni secundus.	14
De homicidio voluntarii.	15
Ut ecclesiæ & monasteriorum, quæ sunt ad urbem immobilia intratæ sint a manu fisci.	15
De immobiliis magnæ ecclesæ.	16
De instrumentis omnibus, quæ ubique sunt ecclesiæ ad possessionem immobilium.	17
De nuptiis septimi gradus.	18
Subnotatio incliti Imperatoris D. Isaaci Angelii, ut toteandur electorum pontificis uxores, facta die 20. mensis Septembri 4. Indict. 5.	19
Joannis Duxa.	19
De vestibus.	20
Michaeli Palæologi.	20
De primatu & appellatione & commemoratione Papæ Romæ.	20
Inserti Imperatori.	20
De episcopatibus detentis a laicis.	20

EPITOME NOVELLARUM LEONIS, AD ORDINEM CODICIS REDACTA,

CUJUS NUMERI AD NUMERUM CONSTITUTIONUM REFERUNTUR;
AUTORE DIONYSIO GOTHOFREDO JC.

D <small>e</small> iis, qui monasterium imperfectum relinquunt.	83
Ut trientes usuras pecunia licet mutuetur.	84
Ut mulieres testimonium non prebeat in contractibus.	85
De officinorum magnæ Ecclesiæ usu.	86
*Episcopus creari potest, qui liberos habet.	87
De servo, qui ignorantे domino Episcopus factus est.	88
Episcopi, sacerdotis, clerici advocationibus, sponionibus & redempturis se deditis poena.	89
Maritus sacerdos creari potest.	90
Clericum profanum fieri non debere.	91
De servo, qui ignorantе domino clericus factus est.	92
N <small>ec</small> lericus denuo prophanus fiat.	93
Diaconi contrahentes matrimonium post ordinem assumptum poena.	94
Hypodiaco creari potest, qui 20. annos natus est.	95
Monachus potest esse etiam decennis puer.	96
Monachi, & clerici tutores esse possunt, at non administratores rerum pupillarium.	97
Monachi ut testamentum possint facere.	98
Monachi desertorum poena.	99
De servo, qui inscio domino monachismum suscepit.	100
Salutarem Baptismum in quocumque sacro oratorio peragi licere.	101
Sacra mysteria in privatis ædibus celebrari posse.	102
Puerorum divinorum mysteriorum fieri participes, & quando infantes baptizentur.	103
Ut <i>Judei secundum Christianismi ritus vivant.</i>	104
Ne ex sanguine cibus conficiatur.	105
De legibus receptis & abrogatis.	106
Legis, quæ de consulatu agit, abrogatio.	107
De amplius Senatorus consulta fiant.	108
Senatus Prætores, Decurionibus Præfectos constituer non licet.	109
De indotatis mulieribus.	110
Ut dotes promissio ex æquo heredem fieri possit.	111
De æquitate dotes & donationis propter nuptias.	112
Furore mulieris & mariti quomodo matrimonium dirimatur.	113
De servis, qui liberis mulieribus in matrimonium conjunguntur.	114
U <small>t</small> p <small>ro</small> p <small>ri</small> a, etiæ non constituta poena, valeant.	115
Ut in contestatione litis, & magistratum initio juretur.	116
De eo, qui ad primam denunciationem iudicio se non fit.	117
Ut qui jusjurandum defert, prior de columnis juret.	118
De sacerdotiis, qui odio mariti abortat.	119
Quæ vivo marito alios de matrimonio competit.	120
Eorum, qui res vetitas ad hostes transvehunt.	121
Incantatorum.	122
Ludentis alæ.	123
Mulieris, quæ odio mariti abortat.	124
Quæ vivo marito alios de matrimonio competit.	125
Eorum, qui ad hostes transeunt suaque sponte revertuntur.	126
Exæcantis aliquem data opera.	127
Falsarii.	128
Eorum, qui ad hostes transeunt suaque sponte revertuntur.	129
Euclisti adoptare possint.	130
Uparter omnibus adoptare licet.	131
De poena adulteri manifesto deprehensi.	132
Castratoris.	133
Ecclesiasticorum alæ ludentium.	134
Episcoporum, sacerdotum, & clericorum, qui se avise similibus dedunt.	135
Eunuchi, si uxorem duxerit.	136
Exæcantis aliquem data opera.	137
Grassatori.	138
Eorum, qui ad hostes transeunt suaque sponte revertuntur.	139
Monachus.	140
De secundis nuptiis. 22. 85. & earum poena.	141
De tertisi nuptiis, earumque poena.	142
Ne intra septimum ætatis annum sponsalia inean- tur: neque ante decimum quintum maribus, aut decimuntterium feminis matrimonium con- seceretur.	143
Ne filii naturales cum adoptivis matrimonium contrahant.	144
Ut sponsa ex alio graviida deprehendatur, sponsalia rescindi possint.	145
De secundis nuptiis. 22. 85. & earum poena.	146
De tertiis nuptiis, earumque poena.	147
Ne intra septimum ætatis annum sponsalia inean- tur: neque ante decimum quintum maribus, aut decimuntterium feminis matrimonium con- seceretur.	148
Ne filii naturales cum adoptivis matrimonium contrahant.	149
Salutarem Baptismum in quo cumque sacro oratorio peragi licere.	150
Ne ante legitimum matrimonii tempus futuris conjugibus benedicatur.	151
Eunuchi uxorem ducentis poena.	152
Ne captivorum uxoribus alius nubere licet.	153
Aut hypodiaco contrahant nuptias.	154
De servis, qui liberis mulieribus in matrimonium conjunguntur.	155
De æquitate nuptiarum.	156
U <small>t</small> p <small>ro</small> p <small>ri</small> a, etiæ non constituta poena, valeant.	157
De æquitate dotes & donationis propter nuptias.	158
Furore mulieris & mariti quomodo matrimonium dirimatur.	159
De muliere, quæ vivo merito alios de matrimonio competit.	160
Ut quæ mulier mariti odio abortat, repudiari ab illo possit.	161
De æquitate dotes & donationis propter nuptias.	162
U <small>t</small> p <small>ro</small> p <small>ri</small> a, etiæ non constituta poena, valeant.	163
De dotes restituione.	164
De concubinam habere non licet.	165
De thesauro invento.	166
Ut ancilla partus apud alium editus, ipsius domini sequatur.	167
De decurionibus.	168
Ut tam veterum principum, quam recentiorum numismata modo justi ponderis, probæque manu obsignent, valeant.	169
Sacerdotis, diaconi aut hypodiaco post acceptum ordinem nuptias contrahentis, Sepulchri violari.	170
Tertiarum nuptiarum.	171
Tributa injuste exigentis.	172
Tutoris, qui pupillam suam viciat.	173
De thesauro invento.	174
Ut ancilla partus apud alium editus, ipsius dominum sequatur.	175</td